

სამოქალაქო

საზოგადოება

ოზურგეთის ახალგაზრდა მეცნიერთა კლუბი

გურიის ახალგაზრდული რესურსცენტრი

საგაზიეთო ჩანართი №2

საგაზიეთო ჩანართი „სამოქალაქო საზოგადოება“ კვლავ თქვენს წინაშეა, რომელიც პროექტის „თვითმმართველობის ეფექტურობის გაძლიერება მოსახლეობის ინფორმირების ახალი მეთოდების გამოყენებით“ ფარგლებშია მომზადებული.

პროექტის ახორციელებს აზურგეთის ახალგაზრდა მეცნიერთა კლუბი „გურიის ახალგაზრდულ რესურსცენტრთან“ პარტნიორობით.

პროექტის მიზანია ლანჩჩუთის და ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტების თვითმმართველობის ორგანოების გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების გაუმჯობესება, მოსახლეობის ინფორმირების ახალი ინოვაციური მეთოდების გამოყენებით.

ლანჩჩუთისა და ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტებში მიმ-

დინარებს თვითმმართველობის საქმიანობით დაინტერესებული პირების მონაცემთა ბაზის შექმნა. გაფორმებული ანკეტა-მემორანდუმზე დაყრდნობით ინფორმაცია დაინტერესებული პირების შესახებ ასიახება შესაბამის მონაცემთა ბაზაში, სადაც თითოეული პირის შესახებ მითითებული იქნება მობილურის ნომერი და ინტერესთა სფეროები თვითმმართველობის მიმართულებით.

სპეციალური პროგრამული უზრუნველყოფის საშუალებით, კომისიების თუ საკურეულოს სხდომების დანიშვნიდან 1-2 დღით ადრე, საკრებულო მოახდენს შესაბამისი ინტერესთა ჯგუფებისათვის მოკლე ტექსტური შეტყობინებების (SMS) და გაზარდას, სხდომების დღის წესრიგის შესახებ, თარიღის, დროის, ადგილის მითითებით.

გამოცემაში კვლავ ვაგრძელებთ პუბლიკაციებს „სამოქალაქო საზოგადოების ინსტიტუტის“ მიერ გამოცემული აღმანახიდან – „სამოქალაქო საზოგადოება“, რომელიც აერთიანებს სხვა-დასხვა დროსა და სივრცეში შექმნილ ნაშრომებს სამოქალაქო საზოგადოებისა და დემოკრატიული ლინებულებების შესახებ. ჩვენ მიზანია, მკითხველი წარმოუდგინოთ ქართველი და უცხოელი ავტორების მოსაზრებები სამოქალაქო ფასეულობების როლსა და მნიშვნელობაზე.

ლევან მუავანაძე,
პროექტის კოორდინატორი

31 ცლავ პავლი (1936 - 2011)

ჩეხი დრამატურგი, ესეისტი და პოლიტიკოსი

სიტყვა “31 ცლავ პავლის სახელობის სამოქალაქო საზოგადოების სიმპზიუმზე”

თუ კომუნისტური ტიპის ტოტალიტარული სისტემის თანაარსებობის შესაძლებლივ კერძო საკუთრებასა და, ზოგ შემთხვევაში, კერძო წარმოებასთანაც კი, გამორიცხულია ამგვარი სისტემის არსებობა განვითარებულ სამოქალაქო საზოგადოებაში. ჭეშმარიტი სამოქალაქო საზოგადოება, ნამდვილი დემოკრატიის საფუძვლი, ვერასოდას შეეთვისება ტოტალიტარულ მმართველობას. სწორედ ამიტომ შემთხვევითა არ ყოფილ, რომ კომუნისტური რეჟიმის დამყარებას თან მოჰყვა სამოქალაქო საზოგადოებაზე კომუნისტური პარტიის მმართველი დემოკრატიის ტავისუფლება. რაც უპირველეს ყოვლისა, რა არის სამოქალაქო საზოგადოება?

ზოგადად ჩვენ შეგვიძლია განვიხილოთ როგორიც საზოგადოება, რომელშიც მოქალაქები აქტიურად არიან ჩართული - მრავალი პარალელური, ურთიერთშემავსებელი გზით - საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, მატერიალური დოვლათის მართვისა და გადაწყვეტილებების მიღებაში. მონაწილეობის ხარისხი, ხასიათი და ინსტიტუციური ფორმა ძირითად დამოკიდებულია თავად მონაწილებზე, მათ ინიციატივასა და წარმოსახვის უნარზე, თუმცა ეს, ბუნებრივია, გარკვეულ სამორთლებრივი მოვალეობების მიღებაში, ამრიგად, ეს არის საზოგადოება, რომელიც არა მარტო ინდივიდუალურად და კვალიფიციალურად ამინისტრის შემოქმედებით თავისუფლებას, როგორც საზოგადოებრივი მოღვაწეობის მნიშვნელოვან კომპონენტს, არამედ უშუალოდ ამ არასარფინი საქმიანობის უმეტესობის წარმომადგენლების მიერ უფრო დაბალ დონეზე. სხვა სიტყვის ხელსაყრელ პარობებს. სახელმწიფო ამას აკეთებს ორი მიზნის გამო: პირველი - საზოგადოების სტანდარობა, ჰარმონია და წარმატება დიდად არის დამოკიდებული იმაზე, აქვთ თუ არა მოქალაქეებსა და მათ დაკავშირებებს სხვადასხვა ლეგიტიმური ინტერესებს; და სახელმწიფო, როგორც მთელი საზოგადოების წარმომადგენელი, მხარს უჭერს ამგვარ გაერთიანებებს და გთავაზობს მთია მომეტებისთვის განსხვავებული ინტერესებს; და სახელმწიფო, როგორც მთელი საზოგადოების წარმომადგენელი, მიერ უნდა გადაწყდეს ადგილობრივად არჩეული წარმომადგენლების მიერ უფრო დაბალ დონეზე. სხვა სიტყვის ხელსაყრელ პარობებს. სახელმწიფო ამას აკეთებს ორი მიზნის გამო: პირველი - საზოგადოების სტანდარობა, ჰარმონია და წარმატება დიდად არის დამოკიდებული იმაზე, აქვთ თუ არა მოქალაქეებსა და მათ დაკავშირებებს სხვადასხვა ლეგიტიმური ინტერესებს; და საზოგადოების კომისარისი სამუშაოება, და მეორე - ამ არასარფინი საქმიანობის უმეტესობის წარმომადგენლების მიერ უნდა გადაწყდეს ადგილობრივად არჩეული წარმომადგენლების მიერ უფრო დაბალ დონეზე. სხვა სიტყვის ხელსაყრელ პარობებს. სახელმწიფო ამას აკეთებს ორი მიზნის გამო: პირველი - საზოგადოების სტანდარობა, ჰარმონია და წარმატება დიდად არის დამოკიდებული იმაზე, აქვთ თუ არა მოქალაქეებსა და მათ დაკავშირებებს სხვადასხვა ლეგიტიმური ინტერესებს; და სახელმწიფო, როგორც მთელი საზოგადოების წარმომადგენელი, მიერ უნდა გადაწყდეს ადგილობრივად არჩეული წარმომადგენლების მიერ უფრო დაბალ დონეზე. სხვა სიტყვის ხელსაყრელ პარობებს. სახელმწიფო ამას აკეთებს ორი მიზნის გამო: პირველი - საზოგადოების სტანდარობა, ჰარმონია და წარმატება დიდად არის დამოკიდებული იმაზე, აქვთ თუ არა მოქალაქეებსა და მათ დაკავშირებებს სხვადასხვა ლეგიტიმური ინტერესებს; და სახელმწიფო, როგორც მთელი საზოგადოების წარმომადგენელი, მიერ უნდა გადაწყდეს ადგილობრივად არჩეული წარმომადგენლების მიერ უფრო დაბალ დონეზე. სხვა სიტყვის ხელსაყრელ პარობებს. სახელმწიფო ამას აკეთებს ორი მიზნის გამო: პირველი - საზოგადოების სტანდარობა, ჰარმონია და წარმატება დიდად არის დამოკიდებული იმაზე, აქვთ თუ არა მოქალაქეებსა და მათ დაკავშირებებს სხვადასხვა ლეგიტიმური ინტერესებს; და სახელმწიფო, როგორც მთელი საზოგადოების წარმომადგენელი, მიერ უნდა გადაწყდეს ადგილობრივად არჩეული წარმომადგენლების მიერ უფრო დაბალ დონეზე. სხვა სიტყვის ხელსაყრელ პარობებს. სახელმწიფო ამას აკეთებს ორი მიზნის გამო: პირველი - საზოგადოების სტანდარობა, ჰარმონია და წარმატება დიდად არის დამოკიდებული იმაზე, აქვთ თუ არა მოქალაქეებსა და მათ დაკავშირებებს სხვადასხვა ლეგიტიმური ინტერესებს; და სახელმწიფო, როგორც მთელი საზოგადოების წარმომადგენელი, მიერ უნდა გადაწყდეს ადგილობრივად არჩეული წარმომადგენლების მიერ უფრო დაბალ დონეზე. სხვა სიტყვის ხელსაყრელ პარობებს. სახელმწიფო ამას აკეთებს ორი მიზნის გამო: პირველი - საზოგადოების სტანდარობა, ჰარმონია და წარმატება დიდად არის დამოკიდებული იმაზე, აქვთ თუ არა მოქალაქეებსა და მათ დაკავშირებებს სხვადასხვა ლეგიტიმური ინტერესებს; და სახელმწიფო, როგორც მთელი საზოგადოების წარმომადგენელი, მიერ უნდა გადაწყდეს ადგილობრივად არჩეული წარმომადგენლების მიერ უფრო დაბალ დონეზე. სხვა სიტყვის ხელსაყრელ პარობებს. სახელმწიფო ამას აკეთებს ორი მიზნის გამო: პირველი - საზოგადოების სტანდარობა, ჰარმონია და წარმატება დიდად არის დამოკიდებული იმაზე, აქვთ თუ არა მოქალაქეებსა და მათ დაკავშირებებს სხვადასხვა ლეგიტიმური ინტერესებს; და სახელმწიფო, როგორც მთელი საზოგადოების წარმომადგენელი, მიერ უნდა გადაწყდეს ადგილობრივად არჩეული წარმომადგენლების მიერ უფრო დაბალ დონეზე. სხვა სიტყვის ხელსაყრელ პარობებს. სახელმწიფო ამას აკეთებს ორი მიზნის გამო: პირველი - საზოგადოების სტანდარობა, ჰარმონია და წარმატება დიდად არის დამოკიდებული იმაზე, აქვთ თუ არა მოქალაქეებსა და მათ დაკავშირებებს სხვადასხვა ლეგიტიმური ინტერესებს; და სახელმწიფო, როგორც მთელი საზოგადოების წარმომადგენელი, მიერ უნდა გადაწყდეს ადგილობრივად არჩეული წარმომადგენლების მიერ უფრო დაბალ დონეზე. სხვა სიტყვის ხელსაყრელ პარობებს. სახელმწიფო ამას აკეთებს ორი მიზნის გამო: პირველი - საზოგადოების სტანდარობა, ჰარმონია და წარმატება დიდად არის დამოკიდებული იმაზე, აქვთ თუ არა მოქალაქეებსა და მათ დაკავშირებებს სხვადასხვა ლეგიტიმური ინტერესებს; და სახელმწიფო, როგორც მთელი საზოგადოების წარმომადგენელი, მიერ უნდა გადაწყდეს ადგილობრივად არჩეული წარმომადგენლების მიერ უფრო დაბალ დონეზე. სხვა სიტყვის ხელსაყრელ პარობებს. სახელმწიფო ამას აკეთებს ორი მიზნის გამო: პირველი - საზოგადო

სიტყვა “ვაცლავ პაველის სახელობის სამოქალაქო საზოგადოების სიმპოზიუმი”

პირველი გვერდიდან

აქ და ამ მომენტში ამ თემებზე
მსჯელობა ერთ მიზანს ემსახურე-
ბა: მე ღრმად ვარ დარწმუნებული
იმაში, რომ ამერიკა მსოფლიოში
თავისი განასკუთრებული როლის
შესრულებას მხოლიდ იმ შემთხ-
ვევაში შეძლებას, თუ სხვა ერების
პრობლემებს გაიგებას. ჩეხეთის რეს-
პუბლიკისთვის, ისევე, როგორც სხვა
პოსტკომუნისტური ქვეყნებისათვის,
სამოქალაქო საზოგადოების აღდ-
გნას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს,
თუმცა ამ მიზნის მიღწევისგან ჯერ
კიდევ შორს ვართ.

სწორედ ამიტომ არის, რომ ჩემს
ქვეყანაში ბევრი სკოლა, საავადმყ-
ოფო, კულტურული დაწესებულე-
ბა და სხვა ორგანიზაციები ჯერ
კიდევ იმართება ცენტრალიზებული
მმართველობის მოძველებული, ხში-
რად აბსურდული და ეკონომიკური
თვალსაზრისით წამგბიანი წესით,
თუმცა მათ დიდი ხნის წინ შექმნოთ,
გამხდარიყვნენ თანამედროვე არა-
კომერციული ორგანიზაციები, რომ-
ლებსაც სახელმწიფო ან შორიდან
ადგენერაცია თვალს, ან გამჭვირვალე
პროცედურების მეშვეობით მხარს
დაუჭირდა.

სწორედ ამიტომ არის, რომ დებატები სახელმწიფოს დეცენტრალიზაციის შესახებ უკვე ცხრა წელია უშედეგობ მიმდინარეობს; არც ერთ სახელმწიფო დაწესებულებას არ სურს გადასცეს უფლებამოსილება რეგიონებს ან მუნიციპალიტეტებს. ამის გამოა, რომ, გარდამაცალი ეკონომიკის საჭიროებებიდან გამომდინარე, ჩემს ქვეყნაში გადასახადები ჯერ კიდევ ძალიან მაღლალია: სახელმწიფოს რეალურად უწევს ათასი ისეთი ხარჯის განვევა, რაც არ დასჭირდებოდა განვითარებული სამოქალაქო საზოგადოების არსებობის პირობებში, რადგან მოქალაქეები თავად გადაიხდიდნენ ამ ხარჯებს.

კონსერვატიზმს არაფერი აქცის
საერთო იდეოლოგიასთან. როდესაც
ზოგიერთი პოლიტიკოსი ცდილობს
იდეოლოგიური გამართოლება უპო-
ვოს საკუთარ სურვილს, არ დაუშევას
სახელმწიფო ძალაუფლების შემ-
ცირება, ისინი, ჩვეულებრივ, ასეთ
რაგეს ამბობენ: ხალხმა ჩვენ აგვირ-
ჩია; მათი სურვილი იყო, რომ ჩვენ
გვემართა სახელმწიფო. ნებისმიერი
საწინააღმდეგო აზრი იერიშია წარ-
მომადგენლობით დემოკრატიაზე, პო-
ლიტიკურ პარტიებსა და, ზო-
გადად, პოლიტიკურ სისტემაზე.
რესურსების სოციალური გადანაწ-
ილება სახელმწიფოს მოვალეობაა
და ეს ფუნქცია არ უნდა დაეკის-
როს სხვებს. პარალელური სტრუქ-
ტურებს ჩამოყალიბებისა და მხ-
არდაჭერის ნებისმიერი მცდელობა,
რაც პოლიტიკურად (ცენტრიდან
არ კონტროლდება, საპარლამენტო
დემოკრატიის უქვეყვეშ დაყენების
ტოლდასია. სამოქალაქო საზოგა-
დოებისადმი რჩმენა ჩეხეთში ბევრი
ადამიინის მიერ ჯერ კიდევ ითვლება
მემარკებელობად, ანარქიად. ზოგი

მას ფაშიზმის წინამორბედადაც
მოიხსენიებს.

ლირს თუ არა სამოქალაქო საზო-
გადოების აღდეგნისათვოს ბრძოლა,
მიუხედავად მის მიმრთ მტრული
დამპირადებულებისა? რა არის მისი
უკირატესობა და რა არის ის, რაც
მის უმთავრეს აზრს წარმოადგენს?

ნება მომეციო, განვიხილო რამ-
დანიმა ძირითადი თავიში.

бо, мит үзүүрөн дийдэлээ шаансуу, таагаа-
сүүгээсэлж үзүүржнүүцэлийн პинорхьёйши
гэхмөнчлөнүүдээс ам ийнчилгээтийнүүдээс ши-
рийн салжүүртэйсэн. Митэндээ мөхөнлөөд
цэргүүржилжүүржилж ხელисүүгээдээсэлс түү
цэргүүржилжүүржилж პинорхьёйгүүржилж
гэхнөхөдээс үзүүржилж, митэндээ гаад-
аңсыгүүржилжээ са иймасатай ан да үзүүлжир-
жийт, түү ряа арийн үзүүртэйсэн, ряа да
рингоржилж үзүүдээ гаагүүржилжээ, бишшэнээс,
рингийн даслалыгүүржилж да хүчмээржилжээ
гаяаигийн үртэмжийнгээд таан. Нийзэв ვიც-
ит, ан үзүүдээ ვიცимдэгт, ислүүржилж
үзүүлэдээ ряа мэдэгээги монгүүржээ мэсгүүлээ
дэхмөнгийн үзүүлэжээ. Есл რეგрессуса.
ვინც андо тэжээ, аյцолижжэлээд үзүүдээ
тэжээжээс баянжүү. Түү таависүүгээдээ
гүзүүндээ, археэдомбийн үзүүлэжээ үзүүдээ
мийцүүрж иймасац, ряац мисио ბუхарийн үзү
პинорхьёйгүүржилж, мисио гаамхлаачүүлэжээ да
мисио რяаолжүүржилж ხოрцүүлжесбахаа, анч
археэдомбийн үзүүлэжээ үзүүдээ мийцүүрж
саамжажлаа жийн сааზогааднэгжээ.

პოლიტიკური სიტყუაცია. ეს გასაგებიც არის. სამოქალაქო საზოგადოება იცავს მოქალაქეებს პოლიტიკური ძალაუფლების შიგნით მომხდარი ცვლილებების ზემოქმედებისაგან. შედარებით დაბალ დონეებზე ის ისრუტავს ასეთი ცვლილებების შედეგებს, გადაამუშავებს მათ და აწერს გებს კიდეც. ამ გზით ის ამსუბუქებს პოლიტიკურ ცვლილებებს ან იმას მაინც უზრუნველყოფს, რომ ეს კვლილებია არ იყოს საბედინერო.

მოქმედი სამოქალაქო საზოგადოებისთვის ხელისუფლებაში მომხდარი ცვლილებები არ უნდა აღიქმებოდეს ქართშელად, რომელიც ყველაფერს მიწასთან ასწორებს. მაგრამ როდესაც სამოქალაქო საზოგადოება არ არის საკრძალებელი განვითარებული, პოლიტიკურ ცონტრიში აღმოცემებული ყველა პრობლემა მიექცევთა ყოველდღიურ ცხოვრებაში იღებება, ხოლო მოქალაქეთა პრობლემები აღნევს ხელისუფლებამდე და ამიტომ მას (ხელისუფლებას) ისეთი საკონტენის გადაწყვეტა უხდება, რომელთა მოგვარება სხვა შემთხვევაში არ მოუწვდა - და ეს იმ პრობლემების მოგვარების ხარჯზე ხდება, რომლებიც სწორედ რომ ხელისუფლების გადასაწყრელია, ვინაიდან ის არის მათზე პასუხისმგებელი. შესაბამისად, სამოქალაქო საზოგადოება არა მხოლოდ პოლიტიკური ქაოსისგან დამცავი საუკეთესო საშუალებაა, არამედ ავტორიტარული ძალების აღზევებისგანაც გვაზღვევს - ეს ძალები ყოველთვის მაშინ იჩენს ხოლმე თავს, როდესაც საზოგადოებაში რაიმე ძრები ხდება ან საზოგადოება თავს დაუცველად გრძნობს. რაც უფრო მეტი ძალაუფლება უპყრია ხელთ ცონტრალურ ხელისუფლებებს, მით უფრო ხელსაყრელი პირობები ექმნება ასეთ ძალებს იმისათვის, რომ ქვეყანაზე კონტროლი დაამყარონ. კონტრინსტრუქტურული შესანიშნვად იცოდნენ, თუ რატომ უნდა ეკინტროლებინათ შეფუტკრეთა თითოეული ასლციაცია და რატომ უნდა მოეხდინათ მისით მანიპულირება.

მესამე: არა მგონია, ადამიანი მაინცდამიანც კარგი ეკონომისტი ან მათემატიკოს უნდა იყოს, რომ მიხვდეს, რამდენ იხდის სამოქალაქო საზოგადოება. რომელსაც ხარჯები სახელმწიფო ბიუჯეტიდან იფარება, მეტი თანხა უნდა შეგროვდეს გადასახადებიდან; მნიშვნელოვნები რაოდენობა ამ თანხისა იკარგება ზემოთ და ქვემოთ მოძრაობისას იგი გადარიცხვებზე იხარჯება. სისტემაში, რომელიც საგადასახადო შეღავათებს უშევებს, საზოგადოებისთვის სასარგებლო ინიციატივები უკეთ ფინანსდება, ვიდრე იმ შემთხვევაში დაფინანსდებოდა, ეს თანხები გადასახადების სახით რომ გროვდებოდეს. გარდა ამისა, მოქლე და პირდაპირი კავშირი ფულის გადამხდელსა და იმ მიზანს შეირის, რომელსაც ის აფინანსებს, საშუალებას აძლევს დამფინანსებელს უკეთესად გაიგოს, როგორ იხარჯება ფული; ეს ცუდი მენეჯმენტის რისკის შემცირების კარგი საშუალებაა. ადარაფერს ვამბობ პლურალიზმის ფასდაუდებელ ეკინომიკურ ღირებულებაზე, რომელიც ძლიერდება გადანაწილების სისტემის

გამოიცა გაეროს განვითარების პრო-გრამის მხარდაჭერით, დიდი ბრიტა-ნეთისა და ჩრდილოეთი ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს მთავრობის UK aid-ის ფინანსური დახმარებით; საგაზიონო ჩანართში გამოიქმული მოსაზრებები შეიძლება არ ასახვდეს დიდი ბრიტანეთისა და ჩრდილოეთი ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს მთავრობისა და გაეროს განვითარების პროგრამის ოფიციალურ პოზიციას

ედცენტრალიზაციით. კიდევ იმას დავამატებდი, რომ კონკრეტული დონორი უკეთ ერკვევა საზოგადოების საჭიროებებით, რომლებიც დონორის ინტერესთა სფეროშია, ვიდრე - საუკეთესო საჯარო მოხელე ნები-სმიერ სამინისტროში.

მეოთხე: და მანიც, სამოქალაქო საზოგადოების უმნიშვნელოვანესი ასპექტი სხვა რამეა; ეს ის ფაქტია, რომ სამოქალაქო საზოგადოება საშუალებას აძლევს ადამიანს, მოახდინოს საკუთარი თავის - ანუ სახეობისა, რომელსაც ზორონ პოლიტიკონ, ანუ სოციალური ცხოველი, ენდოგება - ნამდვილი და სრული რეალიზაცია. ადამიანები არ არიან მხოლოდ მნარ-მოებლები, მოგების მომხევჭელი ან მომხმარებლები. ისინი ასევე არიან (და ეს, შესაძლოა, მათი ყველაზე სიღრმისეული მახასიათებელია)

უფრო მზარდ საშიშროებასთან საბრძოლველად არის უნივერსალური სამოქალაქო საზოგადოების მეთოდური შენება. ჩემი აზრით, მომავალი საუკუნის სახელმწიფომ, სწრაფად მზარდი კაცობრიობის არსებითი ინტერესებიდან გამომდინარე, ეროვნული ამბიციების მისტიკური განსახიერებიდან და კერპიდან საკუთარი თავი სამოქალაქო მართვის ერთეულად უნდა გარდაქმნას; მან უნდა აღიაროს, რომ აუცილებელია ძალაუფლების საკმაოდ დიდი ნაწილის გადაცემა ან ქვედა დონეებისათვის, ანუ სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზმებისათვის, ან მასზე მაღალი დონეებისათვის, ანუ ტრანსნაციონალური თუ გლობალური, და, შესაბამისად, ნამდვილად სამოქალაქო, გაერთიანებებისა და ორგანიზაციებისათვის.

ლაქორმა, რომელშიც მთლიანდ უნდა გამოვლინდეს ჩვენი ადამიანური ბუნება, მისი ყველაზე სათუთა ელემენტები, რომლებიც ერთი შეხედვით არ ჩანს, მაგრამ აღბათ ყველაზე მნიშვნელოვანია.

სამოქალაქო საზოგადოება, ყოველ შემთხვევაში, ჩემი აზრით, არის მსოფლიოსადმი ადამიანის პასუხისმგებლობის განხორციელების შესაძლებლობებიდან ერთოთი.

ხელსაც ესოდენ ბევრი საფრთხე ემუქრება, ამგვარი შესაძლებლობის გაფრთხილება და ხელშეწყობა. საბოლოოდ ამას მივყავარ საკითხამდე, რომელიც, ალბათ, თანაბრად ეხება როგორც ჩემს თანამოქალაქეებს, ისე - თქვენ. დღევანდელ მსოფლიოში, თავ-ისი გლობალური, მატერიალისტური და საკუთარი თავისთვის საფრთხის მატარებელი ცივილიზაციით, ერთ-ერთი სამუალება სულ

ნოდებთ.

წარმატებას გისურვებთ ამ თემაზე დისკუსიაში და დარწმუნებული ვარ, რომ ყველა ის ადამიანი, ვინც მიუკერძოებლად ფიქრობს ამ საკითხზე, გზას გვიკაფავს უკეთესი მომავლისაკენ.

მაკალესტერის კოლეჯი, მინე-პოლისის/სენტ პოლი, ამერიკის შეერთებული შტატები, 1999 წლის 26 აპრილი

კულტურული, სამეცნიერო, განვითარებული და კულტურული
მეცნიერებების სამინისტრო

რო-
პა-
ს
ბის
თ;
ი
დეველოპმენტის
სამინისტრო
British Embassy
Tbilisi

UKaid
from the British people

Empowered lives.
Resilient nations.

British Embassy
Tbilisi

UNDP